

3 KUNNAN STRATEGIAN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset

Koronapandemia pakotti etsimään uusia toimintatapoja myös kunnan kokouskäytäntöjen osalta. Lautakunnat reagoivat nopeasti muuttuneeseen tilanteeseen. Kokouskäytäntöihin olisi hyvä sisältyä jatkossakin joustavuutta. Etäkokousten pitoon ja osallistumiseen tulee järjestää jatkossa koulutusta.

Kunnan hallintosääntö mahdollistaa etä- ja hybridikokousten pitämisen kaikkina aikoina. Toimielimille on mahdollista järjestää koulutusta.

”Tietoliikenneyhteydet ovat paikoin edelleen huonot. Strategian toteuttamisessa on suositeltavaa ottaa kantaa siihen, miten yhteyksiä voisi parantaa (esim. langattomat verkot?)”

Operaattorit ovat rakentaneet vuosien varrella Pyhtäälle erilaisia tietoliikenneyhteyksiä. Alueella vakiintuneena kiinteän verkon operaattorina toimivat Telia ja sekä alueen itäosassa Elisa. Kaikilta suurilta mobiilioperaattoreilta löytyy Pyhtään alueelta kohtuullisen hyvä mobiiliverkko.

Operaattorit rakentavat taajama-alueilla tietoliikenneyhteyksiä markkinaehtoisesti siten, että käyttäjät maksavat yhteyksien rakentamiskulut liittymä- ja käyttömaksuina. Haja-asutusalueilla kustannukset kasvavat niin suuriksi, että markkinaehtoinen malli ei toimi. Jotta tietoliikenneyhteydet saataisiin toimimaan koko kunnan alueella, se edellyttäisi kunnalta mittavia investointeja tietoliikenneverkkoihin.

Pyhtään kunnan kattavan kuituverkon (sisältäen kotitaloudet, yritykset, vapaa-ajan kiinteistöt - ei sisällä tiettömiä saaria) rakentamisen kokonaiskustannus on n. 10 M€. Jos penetraatio (liittyjiä) on 40%, niin vastaava kustannus olisi arviolta n. 6,1 M€. Arviot vuodelta 2018. Investoinnin suuruuden takia Pyhtään kunnan tulisi tehdä periaatepäätös siitä, miltä osin tietoliikenneyhteyksien järjestäminen, rakentaminen tai niiden rakentamisen rahoittaminen kuuluu kunnan toimintaan?

Tekniikkalautakunta esittää kantanaan, että mikäli kunta lähtee rahoittamaan tietoliikenneyhteyksien rakentamista, niin tällöin tukeudutaan olemassa oleviin operaattoreihin verkon rakennuttamisessa, rakentamisessa ja sen operoinnissa, kuten toimitaan muiden johtolaitosten osalta (vesi, sähkö).

4 TAVOITTEIDEN TOTEUTTAMISEN ARVIOINTI

4.2 Käyttötalouden taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteuttaminen

Toiminnallisten tavoitteiden toteuttaminen

Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset

Hyvinvointipalveluiden tavoitteiden toteutumista ei ole selvitetty yleishallinnon ja teknisen toimen tavoin. Tavoitteidentoteutumisen esittämistapaa onkin suositeltavaa kehittää luettavampaan ja yhteismitalliseen muotoon, jotta tilinpäätöksen lukija saisii helpomminkäsityksen siitä, miten tavoitteissa on onnistuttu.

Tarkastuslautakunta toistaa myös näkemyksensä siitä, että hyvä tavoite on yksiselittäinen ja mitattavissa oleva. Tavoitteisiin on hyvä sisältyä myös haastavuutta. Tavoitteet on hyvä hakea entistä selkeämmin kuntastrategiasta.

Hyvinvointilautakunnan talousarvion toiminnalliset tavoitteet on johdettu suoraan kunnan v. 2020 voimassa olevasta palvelustrategiasta. Palvelustrategia on johdettu suoraan kuntastrategiasta. Hyvinvointilautakunnan alaiset palvelut ovat laaja-alaisia, toimenpiteiden ja mittareiden asettaminen yhteen taulukkoon on ollut haasteellista. Ehkä tästä syystä yksi sarake on, valitettavasti, tippunut raportoinnista pois. Lisäksi hyvinvointilautakunnan alaisista toimenpiteistä suurin osa on jatkuvaa toimintaa jota kehitetään olemassa olevaa tehostaen tai muokaten. Toimintojen tulee myös olla joustavia, siten, että toimintoja voidaan kehittää tutkimustulosten ja palautteen suuntaisesti. Lisäksi toimintoja tulee voida muuttaa myös ympäristöstä tulevat haasteet huomioiden. Tällainen on, tosin äärimmäisissä olosuhteissa, ollut mm. korona -pandemia. Toiminnan luonne on siten hyvin erilainen kuin muilla hallintoalueilla.

Hyvinvointilautakunnan toimenpiteiden (palvelujen) laajuutta ja vaikuttavuutta mittaavat selkeät luvut jokaisen tulosalueen jälkeisessä taulukossa.

Kuten tarkastuslautakunta toteaa, vuosi 2020 on ollut äärimmäisen kuluttava hyvinvointilautakunnan alaiselle henkilöstölle. Aika on ollut myös erittäin haasteellinen toimintojen suhteen. Korona-ajan jälkeiseen hyvinvointi- sekä oppimisvajeeseen joudutaan jatkossa erityisesti panostamaan.

4.3 Investointien toteutuminen

Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset

”Investointien toteutumisen seuranta on syytä parantaa, jotta saadaan oikea-aikaista tietoa siitä, miten investoinnit ovat toteutumassa.”

Investointien seurantaan tullaan kiinnittämään jatkossa enemmän huomiota ja toteutuma raportoidaan hallintosäännön mukaisesti neljän kuukauden välein käyttötalouden toteumaraportoinnin yhteydessä.

7 MUUT HAVAINNOT

Tarkastuslautakunnan suunnitelmaa arviointikäyntiä Hirvikosken koululle ei voitu toteuttaa 2020.

Tarkastuslautakunnan havainnot ja suositukset

Koulujen etäopetukseen siirtyminen onnistui kunnassa hyvin. Tämä vaati opettajilta paljon, mutta kunnan ammattitaitoinen opetushenkilöstö hoiti poikkeusolojen järjestelyt mallikkaasti. Etäopetus on saattanut jättää kuitenkin oppimisvajeita, joita joudutaan tulevana vuosina paikkaamaan. Tästä syystä erityisopetuksen riittävät resurssit on varmistettava. Etäopetuksen aikaisten oppimistulosten arviointi voi olla haasteellista.

Korona-ajan tuoma ns. hyvinvointivaje ja oppimisvaje vaikuttavat laaja-alaisesti lasten ja nuorten kasvuun ja oppimiseen. Hyvinvointilautakunnan tulosaluilla asia on tunnistettu ja tunnustettu. Tähän tuleekin jatkossa suunnitelmallisesti kiinnittää huomiota kokonaisvaltaisesti.